

Biokütustele kehtivad aktsiisialased regulatsioonid.

(seisuga juuli 2007.a.)

Mis on biokütus?

Biokütuste aktsiisivabastus

Biokütuste ja fossiilsete kütuste segude aktsiisiga maksustamine

Vajalikud load

Biokütuse luba: millal ja kellel on seda vaja?

Biokütuse loa taotlemine

Biokütuse aruanne

Aktsiisilaopidaja tegevusluba (aktsiisiladu)

Saadetokumendid

Mis on biokütus?

Alkoholi-, tubaka- ja kütuseaktsiisi seaduse (edaspidi ATKAS-e) kohaselt loetakse biokütusteks järgmised kütuseid:

1. mille KN-i esimesed neli numbrit on 1507 - 1518,
2. mis on valmistatud biomassist ja mille KN-i kaheksa numbrit on 3824 90 55 või 3824 90 80 - 3824 90 99,
3. mille KN-i kaheksa numbrit on 2207 20 00 või 2905 11 00 ja mis ei ole sünteetilist päritolu,
4. mis on valmistatud biomassist. Sealhulgas ka see kütus, mille KN-i esimesed neli numbrit on 4401 või 4402.

mida kasutatakse, pakutakse müügiks või müüakse mootorikütuse või kütteinena.

Biomassina käsitletakse põllumajanduslikke tooteid, kaasa arvatud taimseid ja loomseid aineid, metsandusest saadud toodete, jäätmete ja jääkide bioloogiliselt lagunevat fraktsiooni ning tööstuse- ja olmejäätmete bioloogiliselt lagunevat fraktsiooni.

NB! Toodete klassifitseerimisel on oluline tähele panna, et juhul kui toode *ei ole* käsitletav ei mootorikütusena, kütteeõlina, kütusesarnase tootena ega biokütusena ATKAS-e § 19 ja § 20 tähenduses, loetakse see toode ATKAS-e kohaselt mootorikütuse või kütteinena kasutamisel, müügiks pakkumisel ja müümisel *vedelaks põlevaineks*, millele kohaldatakse vastavaid ATKAS-e sätteid (muuhulgas kuulub vedel põlevaine maksustamisele ATKAS-e § 66 toodud määrade alusel ATKAS-e § 24 ja § 25 sätestatud korras).

NB! ATKAS-e kohaselt kasutatakse kütuste, sh ka biokütuste, klassifitseerimisel Kombineeritud Nomenklatuuri (KN-i) seisuga 01.01.2002.a. (vaata lisaks lõpus olevaid viited).

Biokütuste aktsiisivabastus

ATKAS-e kohaselt on biokütused vabastatud kütuseaktsiisist alles pärast Euroopa Komisjoni poolt vastava loa andmist ning aktsiisivabastus kehtib biokütustele kuni Euroopa Komisjoni antud loa kehtivuse lõpuni. Eestile on Euroopa Komisjoni poolt 27.07.2005.a. antud luba biokütuste aktsiisist vabastamiseks, mis kehtib kuus aastat (kuni 27.07.2011.a.).

Nimetatud Euroopa Komisjoni loa kohaselt on kütuseaktsiisist vabastatud ainult järgmised biokütused:

1. mille KN-i esimesed neli numbrit on 1507 - 1518 ja mis ei ole sünteetilised,
2. mis on valmistatud biomassist ja mille KN-i kaheksa numbrit on 3824 90 55 või 3824 90 80 - 3824 90 99 (sh biodiisel),
3. mis on valmistatud põllumajandustoodetest või taimset päritolu toodetest ning mille KN-i kaheksa numbrit on 2207 20 00 (denatureeritud etüülalkohol) ja 2905 11 00 (metüülalkohol).

Ülalnimetatud biokütuste suhtes kohaldatakse aktsiisivabastust olenemata sellest, kas neid kasutatakse töötlemata kujul või pärast keemilist muutmist ja samuti olenemata biokütuste geograafilisest päritolust. Biokütuse aktsiisivabastus ei ole seotud koguseliste piirangutega (isik võib seega biokütust tarbimisse lubada piiramatus koguses ilma, et see mõjutaks aktsiisivabastust).

Biokütus, mille KN-i esimesed neli numbrit on 4401 või 4402, on aktsiisist vabastatud siseriiklikult.

NB! Aktsiisivabastuse kohaldamiseks peab isik, kes soovib aktsiisivabastust kasutada (nt aktsiisilaopidaja), suutma maksuhaldurile ära tõendada, et tarbimisse lubatav biokütus on toodetud biomassist ja et biokütus on mittesünteesilise päritoluga.

Biokütuste ja fossiilsete kütuste segude aktsiisiga maksustamine

Vastavalt ATKAS-le tekib aktsiisimaksudohustus üldjuhul tarbimisse lubatult aktsiisikaubalt, millelt tasutakse aktsiisi ATKAS-s toodud määrade alusel. Kui biokütus on segatud muu kütusega, siis kohaldatakse aktsiisivabastust *vaid* segus oleva biokütuse osa suhtes (segus sisalduva biokütuse osa on alati aktsiisist vabastatud), ülejäänud muu kütuse kogus maksustatakse aktsiisiga vastavalt ATKAS-s toodud aktsiisimääradele ja maksustamise reeglitele.

Kui saadud segu on fossiilkütuse KN koodiga, siis maksustatakse kogu saadud segu kogus (välja arvatud selles sisalduv biokütuse osa) antud segule vastava aktsiisimääraga. Kui saadud segu on biokütuse KN koodiga, siis saadud segus sisalduvat biokütuse osa aktsiisiga ei maksustata kuid segus sisalduvad erinevate fossiilkütuste kogused maksustatakse eraldi neile vastavate erinevate aktsiisimääradega.

NB! Maksustamisperioodil tarbimisse lubatud biokütuste ja fossiilsete kütuste segudelt tekkinud maksudohustus deklareeritakse kütuse aktsiisideklaratsiooni tabelil B.

Vajalikud load

Ettevõtjatel, kes käitlevad biokütuseid (nt biokütuste tootmine, biokütuste Eestisse toimetamine, biokütuste segamine fossiilkütustega jmt) võib osutada vajalikuks biokütuse loa ja/või aktsiisilaopidaja tegevusloa omamine (või vastavaid lube omavate ettevõtjate teenuste kasutamine).

Biokütuse luba: millal ja kellel on seda vaja?

Biokütuse luba on vajalik omada isikul, kes teostab vähemalt ühte järgmistest toimingutest:

- biokütuse tootmine (kütuste tootmise mõiste on ära toodud ATKAS-e § 21 lg 3),
- biokütuse Eestisse toimetamine (nii Ühendusevälistest riikidest kui ka EL liikmesriikidest),
- biokütuse Eestis tarbimisse lubamine.

Sageli kasutavad kütuse tegelikud omanikud kütuse maaletoomisel teisi ettevõtteid, kellel on olemas vajalikud tegevusload ja tehnilised vahendid ning kes omaniku asemel kütuse realselt vastu võtavad, ladustavad, töötlevad ja väljastavad (laoteenuste kasutajad ja laoteenuste osutajad). Laoteenuse kasutamisel ei pea biokütuse luba omama mitte biokütuse tegelik omanik (kes biokütusega realselt kokku ei puutu) vaid teenuse osutaja, kes oma nimel ja füüsiliselt võtab biokütuse vastu, ladustab, töötleb ja lubab seda tarbimisse (nt aktsiisilaopidajad).

Biokütuse loa taotlemine

Euroopa Komisjoni poolt Eestile 27.07.2005.a. antud luba biokütuste kütuseaktsiisist vabastamiseks on oma olemuselt riigiabi ning biokütuste ülekompenseerimise vältimiseks tuleb biokütuse loa taotlejal esitada lisaks ATKAS-s loetletud dokumentidele ka biokütuse tootmiskulude analüüs ning toodetava või Eestis tarbimisse lubatava biokütuse maksumus ja selle kujunemise arvestus.

Biokütuse loa saamiseks on vajalik Maksu- ja Tolliametile (aadress: Narva mnt 9j, 15176 Tallinn) esitada järgmised dokumendid ja andmed:

1. kirjalik taotlus, milles on märgitud:
 - biokütuse loa taotleja nimi;
 - biokütuse loa taotleja elu- või asukoha aadress;
 - biokütuse loa taotleja tegevuskoha aadress;
 - biokütuse loa taotleja kontaktandmed (kontaktisik, kontakttelefon ja e-post);
2. käideldava biokütuse nimetus(-ed) ja KN-i kood(-id);
3. aastane planeeritav biokütuse:
 - tootmiskogus;
 - Eestisse toimetatav kogus;
 - Eestis tarbimisse lubatav kogus;

4. biokütuse tootmise korral selle planeeritav tootmiskogus ning tootmise tehnoloogiline kirjeldus (peab andma selge ülevaate tootmiseks kasutatavatest toorainetest, tekkivast pooltootest ja saadavast valmistootest ning samuti põhjaliku ülevaate tootmisprotsessist);
5. toodetava ja/või Eestis tarbimisse lubatava (sh. ka Eestisse toimetatud) biokütuse maksumus ja selle kujunemise arvestus. Palume arvestus esitada **lisas toodud** kujul (täitmisejuhised leitavad lahtritele lisatud kommentaaridest, vt punaseid täppe).

NB! Palume ettevõtjatel arvestada asjaoluga, et biokütuse loa taotluste menetlemise tähtaeg on *üldreeglina kuni 30 kalendripäeva* alates taotluse ja selle juurde kuuluvate lisadokumentide Maksu- ja Tolliametile esitamisest. Menetluse *tähtaeg võib pikeneda* näiteks juhul, kui esitatud dokumendid on vormistatud ebakorrektselt, mistõttu tuleb taotlejal esitada vajalikud parandused. Juhul, kui taotleja esitab dokumendid osade kaupa (sh. ka ebakorrektselt vormistatud dokumentide parandused) hakkab tähtaeg kulgema viimasena esitatud dokumendi saabumisest.

Biokütuse aruanne

Biokütuse loa omanikel on kohustus esitada Maksu- ja Tolliametile iga aasta 1. märtsiks biokütuse aruanne, milles näidatakse andmed loaomaniku poolt eelmisel kalendriaastal käideldud biokütuste kohta. Biokütuse aruannete esitamiseks on Maksu- ja Tolliameti poolt koostatud vastav vorm, mis avaldatakse Maksu- ja Tolliameti kodulehel.

Biokütuse aruanne esitatakse Maksu- ja Tolliametile hiljemalt 01.03.2006 nii paberkandjal kui ka elektrooniliselt *MS Word* 'i tarkvaraga töödeldavas formaadis. Maksu- ja Tolliamet avaldab iga-aastaselt oma kodulehel esitatava biokütuse aruande vormi koos täiendavate juhistega vormi täitmise kohta.

Maksu- ja Tolliametil on õigus väljastatud biokütuse loa kehtivus peatada ning luba kehtetuks tunnistada, kui biokütuse loa omanik jätab täitmata talle seadusega pandud kohustusi, sh jätab tähtaegselt esitamata biokütuse aruande.

Aktsiisilaopidaja tegevusluba (aktsiisiladu)

Biokütustega tegelevatel ettevõtetel võib ATKAS-st tulenevalt lisaks biokütuse loa omamisele osutada vajalikuks ka aktsiisilaopidaja tegevusloa omamine või aktsiisilaopidaja teenuse kasutamine (nt teatud biokütuste tootmisel, biokütuste EL liikmesriigi aktsiisilaopidajalt ajutises aktsiisivabastuses vastuvõtmisel või ise teise liikmesriigi aktsiisilaopidajale ajutises aktsiisivabastuses lähetamiseks jne).

Näiteks on teatud biokütuseid ATKAS-e §21 lg4 kohaselt lubatud toota vaid aktsiisilaos:

Aktsiisilaos peab tootma järgmiseid biokütuseid:	Aktsiisilaos ei pea tootma järgmiseid biokütuseid:
1) mille KN-i esimesed neli numbrit on 1507–1518 (kui toodetakse kasutamiseks mootorikütuse või kütteinena).	1) mille KNi kaheksa numbrit on 3824 90 55, 3824 90 80 või 3824 90 85.
2) mille KNi kaheksa numbrit on 3824 90 99 (kui toodetakse kasutamiseks mootorikütuse või kütteinena).	2) mis on valmistatud biomassist. Sealhulgas kütus, mille KN-i esimesed neli numbrit on 4401 või 4402.
3) mille KN-i kaheksa numbrit on 2207 20 00 või 2905 11 00 ja mis ei ole sünteetilist päritolu.	

Samuti on biokütuse ja fossiilkütuste omavaheline segamine üldjuhul käsitletav kütuse tootmisena, mida võib teha ainult aktsiisilaos. Näiteks ei ole biokütust ostnud transpordifirmal lubatud oma mahutites biokütusest ja diiselkütusest segada endale sobivat kütusesegu.

Nõuded aktsiisilaole ning aktsiisilao tegevusloa saamiseks vajalikud dokumendid on sätestatud ATKAS-s. Aktsiisilao tegevuskohale esitatavad nõuded, mõõtmisele ja arvepidamisele esitatavad nõuded ning aktsiisilaopidaja tegevusloa taotlemisel esitatavad dokumendid on täpsemalt käsitletud järgmistes ATKAS-e sätetes: § 33 (mõõtmine), § 34 (nõuded tegevuskohale), § 36 (peamised kohustused), § 37 (aruandlus), § 39 (taotlemisel esitatavad dokumendid ja andmed) ja § 40 (loa andmise alused). Aktsiisilaopidaja tegevusloa saamiseks esitatakse dokumendid ja andmed taotleja asukohajärgsele aktsiisikeskusele (vt aktsiisikeskuste kontaktandmeid lisast).

NB! Palume ettevõtjatel arvestada asjaoluga, et biokütuse loa taotluste menetlemise tähtaeg on *üldreeglina kuni 30 kalendripäeva* alates taotluse ja selle juurde kuuluvate lisadokumentide esitamisest. Menetluse *tähtaeg võib pikeneda* näiteks juhul, kui esitatud dokumendid on vormistatud ebakorrektselt, mistõttu tuleb taotlejal esitada vajalikud parandused. Juhul, kui taotleja esitab dokumendid osade kaupa (sh. ka ebakorrektselt vormistatud dokumentide parandused) hakkab tähtaeg kulgema viimasena esitatud dokumendi saabumisest.

Saadet dokumendid

Kuna biokütuste näol on tegemist aktsiisikaubaga ATKAS-e tähenduses kaasneb eeltoodust biokütuse käitlejatele kohustus ATKAS-s ette nähtud juhtudel nõuetekohaste aktsiisikauba saatedokumentide vormistamiseks. Üldnõuded aktsiisikauba saatedokumentide vormistamisele toob ära ATKAS § 45, mille alusel on kehtestatud Eesti sisesed saatelehed A ja T ning sama säte reguleerib täiendavalt ka EL aktsiisikauba saatelehtede AAD ja SAAD kasutamist.

Koostas:

Peeter-Tanel Orro
Maksu- ja Tolliamet, aktsiiside talitus
Telefon:696 7861, e-post: peeter-tanel.orro@emta.ee

Vaata lisaks:

Aktsiis:

- ❖ [Kütuseaktsiis](#) (kliendiinfo MTA kodulehelt)
- ❖ [ATKAS](#)
- ❖ [Kütuse aktsiisideklaratsioon](#) (RM 19.02.2003.a. määrus nr.35 "Aktsiisideklaratsiooni vormid ja nende täitmise kord")
- ❖ [Kütuse aktsiisilao aruanne](#) (RM 30.03.2004.a. määrus nr 37 "Aktsiisikauba liikumise ja laoseisu aruande vormid ja nende täitmise kord")
- ❖ RM 07.04.2004.a. määrus nr. 48 "[Aktsiisilaost lähetatud, ajutise aktsiisivabastuseta ühendusevälisesse riiki lähetatud või läbi teise liikmesriigi lähetatud aktsiisikauba kohustuslik saatedokument](#)"
- ❖ [Saateleht A ja T](#) (RM 19.02.2003.a. määrus nr 39 "Ajutises aktsiisivabastuses lähetatud aktsiisikauba saatelehe ja aktsiisivabastustõendi vormid, nende täitmise, väljastamise ja esitamise kord ning saatelehe tagastamise kord ja tähtaeg, samuti ajutise aktsiisivabastuseta lähetatud aktsiisikauba saatelehel nõutavate andmete loetelu ning selle saatelehe täitmise ja väljastamise kord")
- ❖ [EL aktsiisikauba saatelehed](#) (kliendiinfo MTA kodulehelt)
- ❖ [AAD ja SAAD saatelehe täitmise täpsustused](#) (RM 04.05.2004.a. määrus nr. 103 "Euroopa Komisjoni määrustega nr 2719/92/EMÜ ja nr 3649/92/EMÜ kehtestatud saatelehtede liikumise ja täitmise täpsustatud kord")
- ❖ [Biokütuse loa omanike nimekiri](#)
- ❖ [Biokütuse aruannete esitamine](#) (2006.a. kohta)
- ❖ [Aktsiisikeskuste kontaktandmed](#)

Klassifitseerimine:

- ❖ [Kauba tariifne klassifitseerimine](#) (kliendiinfo MTA kodulehelt)
- ❖ [Kombineeritud Nomenklatuur \(KN\)](#) seisuga 01.01.2002.a.
- ❖ [Komisjoni määrus nr.691/96](#) teatavate kaupade klassifitseerimise kohta (vt määruse lisa)

Kütuse kvaliteedinõuded:

- ❖ [Vedelkütuse seadus](#)
- ❖ MKM 11.06.2003.a. määrus nr 97 "[Nõuded vedelkütusele](#)"
- ❖ MKM 11.06.2003.a. määrus nr.98 "[Vedelkütuse vastavussertifikaadi vorm ja selle täitmise juhend](#)"

Muud aktid:

- ❖ [Vedelkütuse aruanded](#) (kliendiinfo MTA kodulehelt)

- ❖ RM 23.01.2006.a. määrus nr. 7 “Kütuse käitlemise aruande vorm, selle täitmise ja esitamise kord”